

Waalfront te Nijmegen

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

28 juni 2005/ rapportnummer 1598-28

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad van Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

uw kenmerk
G720/ RD/ 05.0012310

uw brief
27 april 2005

ons kenmerk
1598-29/Be/me

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Waalfront te Nijmegen

doorkiesnummer
(030) 234 76 66

Utrecht,
28 juni 2005

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Waalfront te Nijmegen. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Waalfront te Nijmegen

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Waalfront te Nijmegen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Waalfront te Nijmegen,

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Nijmegen door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Waalfront te Nijmegen,

de secretaris

drs. B.F.M. Beerlage

de voorzitter

drs. L. van Rijn - Vellekoop

Utrecht, 28 juni 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN.....	1
3. BESLUITVORMING EN DOEL.....	2
3.1 Besluitvorming	2
3.2 Doelen	3
4. ALTERNATIEVEN	3
4.1 Alternatiefontwikkeling.....	3
4.2 Nulalternatief en referentie	4
4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	4
5. MILIEUASPECTEN.....	4
5.1 Algemeen	4
5.2 Bodem en water.....	5
5.3 Archeologie en cultuurhistorie.....	5
5.4 Verkeer en vervoer.....	5
5.5 Veiligheid.....	6
5.6 Natuur.....	6
5.7 Energie	6
5.8 Woon- en leefmilieu	7
5.8.1 Algemeen.....	7
5.8.2 Geluid.....	7
5.8.3 Lucht.....	7
5.8.4 Geur	8
6. OVERIGE HOOFDSTUKKEN VAN HET MER.....	8

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 april 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Brug d.d. 4 mei 2005
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De gemeente Nijmegen heeft het voornemen om de locatie het Waalfront te ontwikkelen. De plannen voor het Waalfront omvatten de realisatie van tenminste 2.000 woningen, de mogelijke aanpassing van de rivierdijk, kantoren, kleinschalige bedrijvigheid en winkels.

In eerste instantie wordt de inrichting van het gebied vastgelegd in een Masterplan. De procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) zal hiervoor de informatie aandragen. Later worden, met een geactualiseerd milieueffectrapport, (MER) besluiten over de inrichting vastgelegd in meerdere bestemmingsplannen.

Bij brief van 27 april 2005 is de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het MER¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in De Brug van 4 mei 2005².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Voor dit advies heeft de Commissie, naast de startnotitie, gebruik gemaakt van de informatie⁴ die is uitgereikt tijdens het locatiebezoek en heeft de Commissie kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁵, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieuomstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven.

2. HOOFDPUNTEN

De volgende punten worden beschouwd als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

Alternatiefontwikkeling inclusief fasering

De haalbaarheid van de doelstellingen voor het Waalfront is afhankelijk van de mogelijkheden voor verplaatsing van de aanwezige bedrijven. Als met de aanpak van het gebied niet gewacht wordt tot alle aanwezige bedrijven verplaatst zijn, is het noodzakelijk de fasering van de realisatie op te nemen in de

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Zicht op milieu in Nijmegen-west, gemeente Nijmegen, mei 2005.

⁵ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

alternatiefontwikkeling en rekening te houden met situaties waarin bedrijven niet of pas op langere termijn uit het gebied verdwijnen.

Tijdens een gefaseerde aanleg is hinder in de vorm van verkeer, geluid, stof en geur te verwachten. Geef voor de verwachte milieueffecten niet alleen de uiteindelijke te verwachten effecten maar ook de milieugevolgen tijdens de aanleg. De minimalisatie van de hinder voor bewoners van het plangebied en de omgeving tijdens de gefaseerde aanleg moet een onderdeel van het meest milieuvriendelijk alternatief zijn.

Archeologie en cultuurhistorie

Beschrijf en geef op kaart aan waar de verschillende archeologische en cultuurhistorische waarden in het plangebied aanwezig zijn en in hoeverre deze waarden beperkingen, randvoorwaarden of kansen opleveren voor de te ontwikkelen activiteiten.

Geef in de alternatiefontwikkeling aan hoe de archeologische en cultuurhistorische waarden meegenomen worden in de ontwikkeling van het stedenbouwkundig concept (of concepten) en in de samenstelling van de alternatieven. Besteed daarbij speciale aandacht aan het zichtbaar en beleefbaar maken van het in het gebied aanwezige archeologische en cultuurhistorische erfgoed.

Samenvatting van het MER

Het MER dient voorts een samenvatting te bevatten die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor de bestuurlijke besluitvorming. Hierin moeten de belangrijkste milieugevolgen per alternatief worden weergegeven, alsmede de maatregelen om die milieugevolgen te minimaliseren en de effectiviteit van die maatregelen.

3. BESLUITVORMING EN DOEL

3.1 Besluitvorming

In de startnotitie wordt aangegeven dat de verschillende ontwikkelingen in Nijmegen er op gericht zijn om een stedenbouwkundige evenwichtige stad te ontwikkelen. De transformatie van de locatie Waalfront draagt hieraan bij. Andere ontwikkelingen die een relatie hebben met het plangebied zijn de tweede stadsbrug over de Waal, de ontwikkeling van de nieuwbouwlocatie Waalsprong, revitalisering van de bedrijventerreinen en de aanleg van Park West.

Geef in het MER beknopt aan welke randvoorwaarden en uitgangspunten voor de ontwikkeling van het Waalfront voortkomen uit beleid, plannen en wetten en welke afhankelijkheden en verbanden er met andere projecten zijn⁶. Geef daarbij ook aan hoe de verschillende plannen in de tijd op elkaar aansluiten en geef aan welke maatregelen genomen worden om de activiteiten mogelijk te maken en via welke besluitvorming deze maatregelen gerealiseerd zullen worden.

⁶ Zie ook bijlage 4, inspraakreacties 3, 4, 5, 6, 10 en 18 vragen om het project te plaatsen in een breder verband.

Voor het voornemen zal een watertoets⁷ moeten worden uitgevoerd. De informatie die de waterbeheerder⁸ over de randvoorwaarden voor de voorgenomen activiteit heeft verschaft, dient in het MER te worden besproken. In het MER dient aan de orde te komen welke eisen, aanbevelingen en knelpunten hierin staan voor de ontwikkelingen in het gebied en voor realisatie van de alternatieven.

Daarbij omvat het voornemen onder meer woningbouw in hooggelegen maar wel buitendijks gebied. Geef in het MER aan dat het voornemen past binnen het huidige rivierbeleid (Ruimte voor de Rivier) dat erop gericht is alleen die ingrepen toe te staan die riviergebonden zijn (het "nee, tenzij..." principe). Geef daarbij aan of woningbouw mogelijk is en onderbouw dat de overstromingskans kleiner is dan eens per 1250 jaar.

3.2 Doelen

Uit de kaders van het ingezette beleid van Nijmegen zijn de doelen voor het project Waalfront afgeleid. In de startnotitie wordt gesproken over tenminste 2000 woningen, de aanpassing van de rivierdijk en 60.000 m² aan andere functies, zoals bedrijven en kantoren. Daarnaast wordt een parkeergarage gepland in de hoek van het plangebied. Geef in het MER een onderbouwing van deze doelen en geef een concrete en duidelijke omschrijving van de milieu- en kwaliteitsdoelen.

4. **ALTERNATIEVEN**

4.1 Alternatiefontwikkeling

In de beleidsnotitie Koers West wordt een eerste verkenning geschetst over de mogelijke ontwikkelingen van het Waalfront. In de m.e.r. zullen, mede op basis van de (milieu)doelstellingen, randvoorwaarden en bestaande waarden, de inrichtingsalternatieven worden ontwikkeld.

Geef in de alternatiefontwikkeling aan hoe de archeologische en cultuurhistorische waarden meegenomen worden in de ontwikkeling van het stedenbouwkundig concept (of concepten) en in de samenstelling van de alternatieven. Geef daarbij aan welke keuzen worden gemaakt en welke uitgangspunten worden gehanteerd.

De haalbaarheid van de doelstellingen voor het Waalfront is afhankelijk van de mogelijkheden voor verplaatsing van de aanwezige bedrijven. Als met de aanpak van het gebied niet gewacht wordt tot alle aanwezige bedrijven verplaatst zijn, is het noodzakelijk de fasering van de realisatie op te nemen in de alternatiefontwikkeling en rekening te houden met situaties waarin bedrijven niet of pas op langere termijn uit het gebied verdwijnen. Geef daarbij aan in hoeverre het bereiken van de doelen afhankelijk is van de verplaatsing van specifieke bedrijven.

⁷ Zie *Bestuurlijke notitie watertoets* en *Handreiking Watertoets*, oktober 2001.

⁸ Zie bijlage 4, inspraakreactie 21, waarin de waterbeheerder aangeeft niet op de hoogte te zijn van de eventuele aanpassing van de rivierdijk.

In de alternatiefontwikkeling moet daarnaast onderzocht worden welke mogelijkheden er zijn voor de ontsluiting, parkeren, interne zonering en de waterhuishouding. Betrek hierbij ook de milieuvriendelijke maatregelen uit paragraaf 4.3. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van een onderverdeling in deelgebieden die afzonderlijk ontwikkeld kunnen worden of met scenario's waarin slechts een bepaald aantal bedrijven verplaatst worden.

4.2 Nulalternatief en referentie

Binnen de doelstellingen van de initiatiefnemer is er geen reëel nulalternatief. Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige situatie plus de autonome ontwikkelingen. Deze beschrijving dient tevens als referentie voor de te verwachten milieueffecten.

4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

De alternatieven, inclusief het meest milieuvriendelijke alternatief (mma), zullen tijdens het MER- en planuitwerkingsproces ontwikkeld worden. Er worden tijdens de alternatiefontwikkeling dan ook keuzes gemaakt met mogelijk belangrijke milieueffecten. Hierbij is het lastig van te voren aan te geven wat de meest milieuvriendelijke inrichting zal zijn. Geef daarom in het MER aan welke keuzes gemaakt zijn in de alternatiefontwikkeling en welke milieueffecten daarmee samenhangen. In ieder geval zal in het mma de mogelijkheid onderzocht moeten worden voor:

- het zichtbaar en beleefbaar maken van in het gebied aanwezige archeologische en cultuurhistorische erfgoed;
- optimalisaties van fiets- en looproutes en een minimalisatie van auto- en vrachtverkeerstromen;
- natuurlijke oevers aan de Waal, waarbij rekening gehouden wordt met de fluctuaties van waterstanden;
- passieve en actieve energiebesparende maatregelen in relatie tot duurzaam bouwen (zie ook paragraaf 5.7);
- minimalisatie van de hinder (verkeer, geluid, lucht en geur) voor bewoners van het plangebied en de omgeving tijdens de aanleg (inclusief fasering).

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Algemeen

De locatie kent een lange historie met bedrijvigheid. Daarnaast is buiten de locatie bedrijvigheid aanwezig die mogelijk consequenties heeft voor de ontwikkeling van activiteiten op de locatie. Om de milieueffecten goed te kunnen beschrijven is een inzicht nodig in de bedrijvigheid op de locatie. Deze bedrijvigheid is in kaart gebracht in de notitie "Zicht op milieu in Nijmegen West"⁹. Deze notitie met geactualiseerde informatie biedt een goede basis voor het MER.

⁹ Gemeente Nijmegen, mei 2005.

Geef in het MER aan:

- de aanwezige milieuvervuilingen van bedrijvigheid uit het verleden (zoals bodemverontreinigingen);
- de momenteel aanwezige bedrijvigheid¹⁰ met de daarbij behorende milieubelasting (met uitstoot van stoffen, geluid, hinder-, en veiligheidscontouren, verkeersbewegingen);
- de relatie van de bedrijven met de Waal (voor transport of voor koelwater);
- de verandering van de milieubelasting in de autonome ontwikkeling.

Daarnaast zal de realisatie van het te ontwikkelen plan mogelijk gefaseerd en in ieder geval over lange periode plaatsvinden. Tijdens deze aanleg is dan ook hinder in de vorm van verkeer, geluid, stof en geur te verwachten. Geef voor de verwachte milieueffecten niet alleen de uiteindelijke te verwachten effecten maar ook de milieugevolgen tijdens de aanleg. Beschrijf de relevante milieubeperkingen in het MER en geef deze op kaart weer.

5.2 Bodem en water

Als gevolg van het algemeen geaccepteerde beeld dat het klimaat zal veranderen, is een verder toename van de rivierafvoer niet uit te sluiten. Hoewel het huidige beleid erop gericht is de afvoercapaciteit van de rivier zodanig te verruimen, dat bij verdere afvoerstijging geen verhoging van de waterkering nodig is, is het zinvol om rekening te houden met een eventuele toekomstige verhoging van de waterkering. Geef in het MER aan in hoeverre een eventuele verdere verhoging van de waterkering mogelijk is.

Geef in het MER aan op welke wijze de bodemsanering vorm krijgt en welke milieueffecten dit met zich brengt.

5.3 Archeologie en cultuurhistorie

In de startnotitie is aangegeven dat er in het gebied een grote verscheidenheid aan archeologische en cultuurhistorische waarden aanwezig is. Beschrijf en geef op kaart aan waar de verschillende waarden in het plangebied aanwezig zijn en in hoeverre deze waarden beperkingen, randvoorwaarden of kansen opleveren voor de te ontwikkelen activiteiten.

5.4 Verkeer en vervoer

De tweede stadsbrug zorgt voor een andere circulatie en intensiteiten op de toeleidende wegen. Ook de mogelijke nieuwe verkeersweg tussen binnenstad en de tweede stadsbrug bepaalt voor een groot deel de ruimtelijke en verkeerskundige ontsluitingsmogelijkheden voor het Waalfront. Maak in het MER duidelijk wat de autonome effecten zijn van de tweede stadsbrug en welke ontwerprijheden er zijn voor de ontsluitingsstructuur en de ruimtelijke indeling van het Waalfront.

¹⁰ Volgens bijlage 4, inspraakreactie 9 en 11 zijn er meer bedrijven in het plangebied aanwezig dan in de startnotitie vermeld staan.

In de transitie van bedrijventerrein naar binnenstedelijke woon-werklocatie zal er een verandering van verkeersstromen plaatsvinden. Maak voor de alternatieven en de eventuele fasering in aanleg daarvan inzichtelijk hoeveel en welk type verkeer verdwijnt en wordt aangetrokken. Geef vervolgens aan hoe de verkeersstructuur van de alternatieven, inclusief fasering, is afgestemd op de inrichting en maak de milieueffecten daarvan inzichtelijk.

De parkeerfaciliteit ten behoeve van de binnenstad is gepland in de zuid-west hoek van het plangebied. Maak inzichtelijk hoeveel verkeer hierdoor wordt aangetrokken en hoe dit verkeer wordt afgewikkeld. Geef daarbij voor het gehele plangebied een parkeerbalans.

5.5 Veiligheid

Beschrijf in het MER de risico's van bedrijven en infrastructuur voor de externe veiligheid (zowel plaatsgebonden risico als groepsrisico in relatie tot de voorkeursgrenswaarde) in de huidige en toekomstige situatie:

- bij inrichtingen: welke gevaarlijke stoffen, welke opslagcapaciteit, de precieze locatie in het plangebied;
- bij infrastructuur: welke gevaarlijke stoffen, welke transportintensiteiten en pieksituaties.

Geef in het MER ook de overstromingsrisico's.

5.6 Natuur

De Waal is aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn. In het MER moet worden beoordeeld of er sprake is, dan wel zou kunnen zijn, van significante gevolgen¹¹ op de populaties van kwalificerende soorten op grond waarvan het Vogelrichtlijngebied is aangewezen¹².

Geef in het MER aan welke ecologische potenties benut kunnen en zullen worden en hoe de inrichting daarop wordt afgestemd. Ga bij de effectbeschrijving in op het oppervlak aan groenvoorzieningen en de verwachte ecologische betekenis daarvan mede op basis van de recreatiedruk en de aansluiting op de groenstructuur van Park West.

5.7 Energie

Ga na in hoeverre er mogelijkheden zijn om de energievraag te verminderen. Ga in het MER in ieder geval in op de mogelijkheden en effecten van:

- variatie in bebouwingsdichtheden en mogelijkheden voor collectieve energie voorzieningen in relatie tot gebruik van restwarmte van naburige bedrijvigheid;
- duurzaam bouwen en specifiek zongerichte verkaveling;

¹¹ Hou hierbij rekening met cumulatieve effecten van de andere projecten in de omgeving van het plangebied. Zie ook paragraaf 3.1.

¹² Indien niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat er géén significant negatieve gevolgen uitgaan op de instandhoudingsdoelstellingen van het Vogelrichtlijngebied, zal een zogenaamde passende beoordeling minimaal nodig zijn om het project te kunnen realiseren. In het MER dient te worden vastgesteld of een passende beoordeling noodzakelijk is. Een eventuele passende beoordeling kan worden opgenomen in het MER.

- duurzame energievoorziening zoals warmte-koude opslag.

Geef in het MER de verandering van het energieverbruik inclusief het energieverbruik van de verplaatste bedrijven¹³.

5.8 Woon- en leefmilieu

5.8.1 Algemeen

Voor het woon- en leefmilieu is hinder in de vorm van verkeer, geluid, stof en geur te verwachten. Geef voor de verwachte milieueffecten niet alleen de uiteindelijke te verwachten effecten maar ook de milieugevolgen tijdens de aanleg. Geef ook de cumulatieve hinder als gevolg van de realisatie van projecten in de omgeving van het plangebied (zie ook paragraaf 3.1).

De nabijgelegen woonwijken zijn deels economische verbonden met de bestaande bedrijvigheid op het Waalfront. Geef een inschatting van de woonwerkrelaties van de bestaande bedrijven met de omgeving en geef aan welke veranderingen daarin optreden bij verplaatsing van de bedrijven.

Besteed ook aandacht aan de te ontwikkelen skyline. Wat betekent de voorgestane ontwikkeling voor het uitzicht vanaf de overzijde van de rivier, zal er sprake zijn van horizonvervuiling of juist niet?

5.8.2 Geluid

Geef in het MER de te verwachte equivalente geluidsniveaus (L_{Aeq}) in de dag-, avond- en nachtperiode ter hoogte van geluidgevoelige bestemmingen aan ten gevolge van weg, rail, scheepvaart en industrie. Voor industrielawaai dienen tevens de maximale geluidsniveaus ter hoogte van de geluidgevoelige bestemmingen te worden beschouwd. Geef voor nieuwe geluidgevoelige bestemmingen op kaart geluidscontouren (geluidbelasting in etmaalwaarden en/of in de nieuwe door de EU voorgeschreven geluidmaat L_{den} en L_{night}) weer in stappen van 5 dB(A), bijvoorbeeld van 45 tot en met 65 dB(A).

5.8.3 Lucht

Recente ontwikkelingen op het gebied van luchtkwaliteitsnormen maken het noodzakelijk om gedetailleerd de effecten van ruimtelijke plannen op de luchtkwaliteit inzichtelijk te maken¹⁴.

De beoordeling van de concentraties aan luchtverontreinigende stoffen moet plaatsvinden aan de hand van de grenswaarden voor de immissies van stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}). De hieronder genoemde normen zijn afkomstig van vigerende regelgeving, gebaseerd op Europese richtlijnen. Voor stikstofdioxide moet in het MER:

¹³ In de startnotitie staat op pagina 22 dat het energieverbruik zal wijzigen door de transformatie van bedrijventerrein naar woongebied. In bijlage 4, inspraakreactie 8, wordt aangegeven dat verschillende bedrijven gebruik maken van reststoom uit de nabijgelegen energiecentrale. Om de verandering in het energieverbruik door de voorgenomen activiteit inzichtelijk te maken moet de verplaatsing van de bedrijven betrokken worden bij het bepalen van de verandering in energieverbruik en kan de verplaatsing van bedrijven naar buiten het plangebied niet zondermeer als vermindering van energieverbruik worden aangemerkt.

¹⁴ Zie ook bijlage 4, inspraakreacties 2, 3, 4, 6, 10, 12, 18 en 19.

- op kaart worden aangegeven waar de grenswaarde voor het jaargemiddelde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wordt overschreden en hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen er binnen dat overschrijdingsgebied liggen. Ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven¹⁵;
- worden aangegeven hoe vaak per jaar de uurgemiddelde concentratie groter is dan $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ¹⁶.

Voor PM_{10} moet in het MER:

- op kaart worden aangegeven in welk gebied de grenswaarde voor het jaargemiddelde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wordt overschreden en hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen er binnen dat overschrijdingsgebied liggen: ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven;
- op kaart worden aangegeven tot op welke afstand van de weg de grenswaarde voor de 24 uurgemiddelde concentratie wordt overschreden; indien deze grenswaarde ten gevolge van het heersende achtergrondniveau altijd wordt overschreden, dient voor een representatieve afstand van de weg te worden vastgesteld hoe vaak het daggemiddelde van PM_{10} groter is dan $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Geadviseerd wordt in het MER in algemene zin de relatie tussen PM_{10} en gezondheid te beschrijven.

Indien zou blijken dat een of meerdere alternatieven leiden tot het overschrijden van grenswaarden voor de luchtkwaliteit, ook al is dat toe te schrijven aan bijvoorbeeld het heersende achtergrondniveau, dan dient te worden aangegeven, welke maatregelen genomen kunnen worden om zoveel mogelijk te voldoen aan de grenswaarden¹⁷.

5.8.4 Geur

Geef op kaart de relevante milieucontouren van bedrijven en beschrijf de beperkingen voor de planontwikkeling in het MER als deze bedrijven niet (kunnen) worden verplaatst.

6. OVERIGE HOOFDSTUKKEN VAN HET MER

Vergelijking van alternatieven

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

¹⁵ De luchtkwaliteitsnormen die het Besluit luchtkwaliteit geeft gelden niet alleen voor woningen en gevoelige bestemmingen, maar ook voor de buitenlucht in het algemeen (zie uitspraak 200401178/1, 15 september 2004 van de Raad van State inzake Wegverbreding A2 Den Bosch-Eindhoven).

¹⁶ Het is niet te verwachten is dat dit uurgemiddelde overschreden zal worden. Hetzelfde geldt voor overschrijding van de grenswaarden voor benzeen, zwaveldioxide, koolmonoxide en benz(a)pyreen. Toch is het raadzaam om het uurgemiddelde en de grenswaarden aan de orde te stellen in het MER, gezien de recente jurisprudentie. Dit kan kwalitatief.

¹⁷ Zie ook uitspraak 200308160/1, 12 mei 2004 van de Raad van State inzake A1 traject Hoewelaken - Barneveld.

Leemten in informatie

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Evaluatieprogramma

De gemeenteraad van Nijmegen moet bij het eerste besluit over het Waalfront aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat B&W van Nijmegen in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie is het aan te bevelen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en sprekers en ze verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Waalfront te Nijmegen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 april 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Directie Grondgebied Projectbureau Projectleiding	GEMEENTE Nijmegen		
Commissie voor de milieueffectrapportage			
ingekomen: 28 APR. 2005			
nummer: (1x)			
datum: 15 08 - 01 02			
aard van zaak: HEG			
Commissie voor de m.e.r. mevrouw M. van Eck Postbus 2345 3500 GH UTRECHT	Korte Nieuwstraat 6 6511 PP Nijmegen Telefoon (024) 329 94 44 Telefax (024) 329 27 03 E-mail gemeente@nijmegen.nl		
Postadres Postbus 9105 6500 HG Nijmegen			
Datum 27-04-2005	Datum uw brief	Ons kenmerk G720/RD/05.0012310	Contactpersoon René Duifhuizen
Onderwerp Startnotitie MER Waalfront	Aantal bijlagen 1	Doorkiesnummer 3292740	
Geachte Commissie,			
Hierbij bied ik u namens het College van B&W de Startnotitie MER Waalfront aan. Op dinsdag 26 april 2005 heeft het College van B&W ingestemd met de Startnotitie en is deze voor inspraak vrijgegeven. De inspraaktermijn duurt tot 30 mei 2005.			
In de Wet milieubeheer is bepaald dat, alvorens besluiten genomen worden, zoals over een project als het Waalfront, beoordeeld moet worden of een MER dient te worden opgesteld. Het College heeft geen beoordeling gedaan, maar heeft gekozen voor het vrijwillig volgen van de m.e.r.-procedure. In de startnotitie is aangegeven dat de wet voorziet in een activiteit waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt (namelijk de bouw van 2.000 woningen of meer). In dit geval moet de gemeenteraad (i.c. het bevoegd gezag), op basis van de wettelijk gestelde criteria, vaststellen of een MER opgesteld moet worden. Nu ons College al heeft gekozen voor het vrijwillig, doorlopen van de m.e.r.-procedure, is dit besluit niet meer nodig.			
Hierbij vraag ik u namens het College van B&W om medewerking te verlenen aan de toetsing en advisering over het MER Waalfront.			
Hoogachtend,			
René Duifhuizen, projectleider			
			
Nijmegen, de oudste stad van Nederland. Kijk op www.nijmegen2000.nl		20060426 brief aan Cmer Startnotitie MER.doc	

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in de Brug d.d. 4 mei 2005

Kennisgeving Startnotitie Milieueffectrapportage Waalfront

De gemeente Nijmegen heeft het voornemen ten behoeve van het te ontwikkelen woon-werkgebied Waalfront bestemmingsplannen en/of vrijstellingen of ontheffingen in procedure te brengen. Om dit voornemen uit te kunnen voeren is inzicht nodig in de effecten die de voorgestelde ontwikkelingen hebben op het milieu. Hiervoor wordt de Milieueffectrapportage procedure (m.e.r.) in gang gezet.

De startnotitie is een eerste stap in de m.e.r. voor het Waalfront. Doel van de m.e.r. is om de milieubelangen, naast andere belangen, een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten die grote invloed op het milieu kunnen hebben. De startnotitie geeft een globaal beeld van de voorgenomen activiteit: de ontwikkeling van het Waalfront.

Daarnaast geeft de startnotitie inzicht in de eventuele alternatieven voor de ontwikkeling van het Waalfront en geeft een indicatie van de te verwachten milieugevolgen die bij die activiteit horen. Ten slotte wordt ingegaan op de wijze waarop het Milieueffectrapport (MER) wordt opgesteld. Daarmee vormt de startnotitie een plan van aanpak voor de verdere procedure van de Milieueffectrapportage.

Het plangebied van het Waalfront omvat het gebied dat ten noorden begrensd wordt door de Waal, ten oosten door de spoorlijn Arnhem-Nijmegen en de Voorstadslaan en ten zuiden door de Weurtseweg.

De westelijke grens wordt gevormd door de toekomstige ligging van de Stadsbrug (inclusief het Vasim-gebouw).

Initiatiefnemer voor het opstellen van de MER is het College van B&W van de gemeente Nijmegen. Het College van B&W geeft daarom openbaar kennis van de startnotitie.

Ten behoeve van de door de Raad van de gemeente Nijmegen vast te stellen richtlijnen voor de inhoud van het milieueffectrapport kan eenieder reageren op de startnotitie. De termijn hiervoor is van 28 april t/m 30 mei 2005.

Gedurende de inspraaktermijn ligt de startnotitie ter inzage bij: het Open Huis (in de Stadswinkel, Mariënborg 75) op maandag t/m woensdag en op vrijdag van 09.00 tot 17.00 uur, op donderdag van 13.00 tot 17.00 uur.

Op donderdag 19 mei 2005 vindt een openbare inspraakbijeenkomst plaats in het Gemeenschapshuis aan de Waterstraat 146a te Nijmegen*. De zaal is open vanaf 18.45 uur. Het programma start om 19.00 uur.

Uw schriftelijke inspraakreactie kunt u richten aan de Raad van de gemeente Nijmegen, afd. G720, postbus 9105, 6500 HG Nijmegen.

* Later op deze avond vindt hier ook de inspraak op de wijkvisie Waterkwartier plaats.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad Nijmegen

Besluit: vaststellen van het masterplan voor de ontwikkeling van Waalfront

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: vrijwillige m.e.r.

Activiteit: De plannen voor het gebied Waalfront omvatten de realisatie van tenminste 2.000 woningen, de mogelijke aanpassing van de rivierdijk, kantoren, kleinschalige bedrijvigheid en winkels.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 4 mei 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 28 juni 2005

Bijzonderheden:

De gemeente Nijmegen heeft het voornemen om de locatie het Waalfront te ontwikkelen. De plannen voor het Waalfront omvatten de realisatie van tenminste 2.000 woningen, de mogelijke aanpassing van de rivierdijk, kantoren, kleinschalige bedrijvigheid en winkels. In eerste instantie wordt de inrichting van het gebied vastgelegd in een Masterplan. De procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) zal hiervoor de informatie aandragen. In het richtlijnenadvies wordt speciale aandacht gevraagd voor de alternatiefontwikkeling, archeologie en cultuurhistorie:

- het is noodzakelijk de fasering van de realisatie op te nemen in de alternatiefontwikkeling aangezien het onwaarschijnlijk is dat de aanwezige bedrijven gelijktijdig uit het gebied verdwijnen; De minimalisatie van de hinder voor bewoners tijdens de gefaseerde aanleg moet een onderdeel van het meest milieuvriendelijk alternatief zijn;
- besteed speciale aandacht aan het zichtbaar en beleefbaar maken van het in het gebied aanwezige archeologische en cultuurhistorische erfgoed.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J. J. Cuijpers

ir. E.H.A. de Beer

ir. J.E.M. Lax

ir. J.H.A. Wijbenga

drs. L. van Rijn – Vellekoop (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

drs. B.F.M. Beerlage

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20050513	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20050602
2.	20050530	Slachthuis Nijmegen B.V.	Nijmegen	20050602
3.	20050525	Het Kronenburger forum	Nijmegen	20050602
4.	20050529	P. de Hartog	Nijmegen	20050602
5.	20050530	Gedeputeerde Staten van Gelderland	Arnhem	20050602
6.	20050524	R. Kokke	Nijmegen	20050602
7.	20050526	Kamer van Koophandel centraal Gelderland	Arnhem	20050602
8.	20050526	BMD advies namens Larenstein B.V.	Elst	20050602
9.	20050528	Wijkvereniging Ons waterkwartier	Nijmegen	20050602
10.	20050530	Bewonersgroep Batavia	Nijmegen	20050602
11.	20050506	Ab Zuuring namens Belangengroep Nuon Woningen, + 2 mede verenigingen	Nijmegen	20050602
12.	20050513	R. de Vries	Nijmegen	20050602
13.	20050519	A.A.M. Barten	Nijmegen	20050602
14.	20050519	F. Neudecker	Nijmegen	20050602
15.	20050519	A. Buijs	Nijmegen	20050602
16.	20050519	J. Liegewau	Nijmegen	20050602
17.	20050519	B. Wullems	Nijmegen	20050602
18.	20050519	L. de Boer	's-Hertogenbosch	20050602
19.	20050519	M. Derksen	Nijmegen	20050602
20.	2005-----	R. Rasolo	Nijmegen	20050610
21.	20050530	Waterschap Rivierenland	Tiel	20050610
22.	2005-----	Rob van Haren	Nijmegen	20050616
23.	20050512	Heinz B.V.	Nijmegen	20050616
	20050519	Verslag Inspraakbijeenkomst	Nijmegen	20050602

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Waalfront te Nijmegen

De gemeente Nijmegen heeft het voornemen om de locatie het Waalfront te ontwikkelen. De plannen voor het Waalfront omvatten de realisatie van tenminste 2.000 woningen, de mogelijke aanpassing van de rivierdijk, kantoren, kleinschalige bedrijvigheid en winkels. In eerste instantie wordt de inrichting van het gebied vastgelegd in een Masterplan. De procedure van de milieueffectrapportage zal hiervoor de informatie aandragen. Later worden, met een geactualiseerd milieueffectrapport, besluiten over de inrichting vastgelegd in meerdere bestemmingsplannen.

ISBN 90-421-1569-6